

<http://www.luju.ro/pledoarie-pentru-dreptul-la-proces-echitabil-exceptia-de-neconstitutionalitate-formulata-de-avocatul-ionel-nechita-pe-art-142-alin-6-cpp-privind-accesul-inculpatilor-la-interceptari-lipsirea-apararii-de-acelasi-drept-recunoscut-acuzarii-ii-e-limitat-acces>

PLEDOARIE PENTRU DREPTUL LA PROCES ECHITABIL – Exceptia de neconstitutionalitate formulata de avocatul Ionel Nechita pe art. 142 alin. 6 CPP privind accesul inculpatilor la interceptari: „Lipsirea apararii de acelasi drept recunoscut acuzarii. Ii e limitat accesul la toate elementele de proba. E ignorata cerinta echitatii din Conventia EDO, potrivit careia organele de urmarire penala au obligatia de a prezenta apararii toate elementele de proba in favoarea sau impotriva inculpatului”

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 02.06.2020 15:31

Curtea Constitutionala a Romaniei are ocazia sa mai ciuruiasca o data – pentru a nenumarata oara – Codul de procedura penala. Asta in cazul in care CCR va admite exceptia de neconstitutionalitate ridicata de catre **avocatul Ionel Nechita (foto 1)** in legatura cu articolul 142, alineatul 6 din Codul de procedura penala privind conditiile de pastrare si mai ales de acces al inculpatilor la interceptarile care ii vizeaza. Pledoaria maestrului Nechita in fata instantei de contencios constitutional a avut loc in sedinta de marti, 26 mai 2020.

Iata mai intai prevederea din CPP atacata la CCR, precum si celelalte texte din cod care au legatura cu ea:

- art. 139 alin. 2: „Supravegherea tehnica se poate dispune in cazul infractiunilor contra securitatii nationale prevazute de Codul penal si de legi speciale, precum si in cazul infractiunilor de trafic de droguri, de efectuare de operatiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, infractiunilor privind nerespectarea regimului armelor, munitiilor, materialelor nucleare si al materiilor explozive si al precursorilor de

explozivi restrictionati, de trafic si exploatarea persoanelor vulnerabile, acte de terorism, de spalare a banilor, de falsificare de monede, timbre sau de alte valori, de falsificare de instrumente de plata electronica, in cazul infractiunilor care se savarsesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronica, contra patrimoniului, de santaj, de viol, de lipsire de libertate in mod ilegal, de evaziune fiscala, in cazul **infractiunilor de coruptie si al infractiunilor asimilate infractiunilor de coruptie**, infractiunilor impotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene ori in cazul altor infractiuni pentru care legea prevede pedeapsa inchisorii de 5 ani sau mai mare”;

- art. 142 alin. 5: „Datele rezultate din masurile de supraveghere tehnica pot fi folosite si in alta cauza penala daca din cuprinsul acestora rezulta date sau informatii concludente si utile privitoare la pregatirea ori savarsirea unei alte infractiuni dintre cele prevazute la art. 139 alin. (2)”;

- art. 142 alin. 6: „Datele rezultate din masurile de supraveghere care nu privesc fapta ce formeaza obiectul cercetarii sau care nu contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, daca nu sunt folosite in alte cauze penale potrivit alin. (5), se arhiveaza la sediul parchetului, in locuri speciale, cu asigurarea confidentialitatii. Din oficiu sau la solicitarea partilor, judecatorul ori completul investit poate solicita datele sigilate daca exista noi probe din care rezulta ca totusi o parte dintre acestea privesc fapta ce formeaza obiectul cercetarii. Dupa un an de la solutionarea definitiva a cauzei, acestea sunt distruse de catre procuror, care intocmeste un proces-verbal in acest sens”.

Mai exact (asa cum puteti citi mai jos), avocatul Ionel Nechita reclama ca textul actual al art. 142 alin. 6 CPP incalca principiile contradictorialitatii si egalitatii de arme, care in ultima instanta reprezinta garantii la un proces echitabil, protejate nu doar de Constitutia Romaniei, ci si de articolul 6 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului.

Redam textele constitutionale si din Conventia EDO pe care art. 142 alin. 6 le incalca, in opinia avocatului Ionel Nechita:

- art. 21 alin. 3 din Constitutie: „Partile au dreptul la un proces echitabil si la solutionarea cauzelor intr-un termen rezonabil”;

- art. 24 alin. 1 din Constitutie: „Dreptul la aparare este garantat”;

- art. 6 din Conventia EDO:

„1. Orice persoana are dreptul la judecarea cauzei sale in mod echitabil, in mod public si in termen rezonabil, de catre o instanta independenta si impartiala, instituita de lege, care va hotari fie asupra incalcarii drepturilor si obligatiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricarei acuzatii in materie penala indreptate impotriva sa. Hotararea trebuie sa fie pronuntata in mod public, dar accesul in sala de sedinta poate fi interzis presei si publicului pe intreaga durata a procesului sau a unei parti a acestuia, in interesul moralitatii, al ordinii publice ori al securitatii nationale intr-o societate democratica, atunci cand interesele minorilor sau protectia vietii private a partilor la proces o impun, sau in masura considerata absolut necesara de catre instanta cand, in imprejurari speciale, publicitatea ar fi de natura sa aduca atingere intereselor justitiei.

2. Orice persoana acuzata de o infractiune este prezumata nevinovata pana ce vinovatia sa va fi legal stabilita.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul:

a. sa fie informat, in termenul cel mai scurt, intr-o limba pe care o intelege si in mod amanuntit, despre natura si cauza acuzatiei aduse impotriva sa;

b. sa dispuna de timpul si de inlesnirile necesare pregatirii apararii sale;

c. sa se apere el insusi sau sa fie asistat de un aparator ales de el si, daca nu dispune de mijloacele necesare remunerarii unui aparator, sa poata fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci cand interesele justitiei o cer;

d. sa audieze sau sa solicite audierea martorilor acuzarii si sa obtina citarea si audierea martorilor apararii in aceleasi conditii ca si martorii acuzarii;

e. sa fie asistat gratuit de un interpret, daca nu intelege sau nu vorbeste limba folosita la audiere”.

Cum a inceput totul

La 7 mai 2015, presedintele Consiliului Judetean Iasi din acel moment, Cristian Adomnitei, doua angajate ale CJ Iasi si o femeie de afaceri au fost retinuti de catre DNA pentru presupuse fapte de abuz in serviciu si fals intelectual. Acuzatiile parchetului au fost neconvingatoare inca din primele clipe, intrucat judecatorul de drepturi si libertati a respins imediat cererea de arest preventiv pentru toti cei patru inculpati. La 3 iulie 2015, DNA a anuntat trimiterea in judecata a lotului Adomnitei, **dosarul nr. 4765/99/2015** aflandu-se si in acest moment pe rolul Tribunalului Iasi, pe masa **judecatoarei Georgeta Lacramioara Gafta (foto 2)**.

La 22 februarie 2018, avocatul Ionel Nechita – aparatorul Cristinei Jinga, una dintre cele doua angajate ale CJ Iasi

– a cerut tribunalului sesizarea CCR cu exceptia de neconstitucionalitate a art. 142 alin. 6 din Codul de procedura penala. Judecatoarea Gafta a incuviintat sesizarea CCR, dar instanta de contencios constitutional, dupa cum vedem, nu s-a grabit sa analizeze aceasta exceptie, dezbaterile pe fond avand loc abia in data de 26 mai 2020, fara sa se cunoasca la acest moment data la care Curtea se va pronunta pe exceptia ridicata.

Interesant este – dupa cum veti citi mai jos – ca procurorul de sedinta nu s-a opus sesizarii CCR cu exceptia amintita.

lata pledoaria maestrului Nechita in fata Curtii Constitutionale:

„Exceptia de neconstitucionalitate invocata priveste disp. art.142 alin.6 C.pr.pen. potrivit carora, in esenta – datele rezultate din masurile de supraveghere tehnica care nu privesc fapta ce formeaza obiectul cercetarii... se arhiveaza la sediul parchetului (dupa sesizarea instantei de judecata)... si la cererea partilor, judecatorul poate solicita datele sigilate daca exista probe noi din care rezulta ca totusi o parte dintre acestea privesc fapta ce formeaza obiectul cercetarii.

In speta dedusa judecatii incidenta acestor dispozitii procedurale s-a raportat la inregistrările unor discutii captate in mediul ambiental dintre inculpati si colaboratorii organelor de ancheta, inmagazinate pe suporturile optice retinute si arhivate de organul de urmarire penala, dupa sesizarea instantei de judecata prin rechizitoriu.

In cursul cercetarii judecatoresti, raportat la depozitiile persoanelor care au folosit tehnica de inregistrare, corelat cu relatiile organului de urmarire penala, instanta a incuviintat cererile apararii si a dispus inaintarea catre completul de judecata a datelor sigilate rezultate din masurile de supraveghere tehnica autorizate – a suporturilor optice continand inregistrările care, dupa ce au fost analizate de catre judecatorul investit cu solutionarea cauzei, s-a apreciat ca discutile interceptate privesc totusi faptele ce formeaza obiectul cercetarii judecatoresti din cauza.

In aceste imprejurari, apararea a sustinut ca prevederile art.142 alin.6 C.pr.pen. contravin disp. art.21 alin.3, art.24 alin.1 din Constitutia Romaniei in masura in care acestea incalca drepturile garantate prin prevederile legii fundamentale, urmare a restrictionarii accesului inculpatului la datele rezultate din masurile de supraveghere tehnica.

Ceea ce a determinat apararea sa invoce aceasta exceptie de neconstitucionalitate a fost opinia Ministerului Public conform careia nu ar exista un temei legal care sa fundamenteze solicitarea de inaintare a suporturilor optice intrucat pentru obtinerea acestor date sigilate arhivate la sediul parchetului, inculpatii sunt nevoiti sa complineasca cerinta unor noi probe – conditie restrictiva prev. de disp. art.142 alin.6 C.pr.pen. – din care sa rezulte ca o parte din aceste date privesc intr-adevar fapta ce formeaza obiectul cercetarii.

Fata de aceste aspecte invocate de reprezentantul parchetului, apararea a constatat ca sarcina de a proba caracterul relevant pentru solutionarea cauzei a unor date necunoscute reprezinta, in fapt, o „probatio diabolica” si

ca disp. art.142 alin.6 C.pr.pen. permit realizarea unei selectii discretionare a materialului probator de catre acuzare care, fara a fi supusa niciunui control, desfasoara o procedura lipsita de impartialitate si transparenta.

Astfel, limitarea accesului inculpatului la totalitatea datelor rezultate in urma punerii in executare a mandatului de supraveghere tehnica conduce la:

- lipsa unui control „a posteriori” al activitatii desfasurate de organul de urmarire penala – acest efect negativ este consolidat si de lipsa prevederii obligatiei de a pune la dispozitia instantei de judecata informatiile cu privire la datele arhivate la sediul parchetului sau a posibilitatii verificarii acestora de catre un observator obiectiv;

- posibilitatea prezentarii lacunare a situatiei de fapt, de catre acuzare – fiind neglijata prezenta unor aspecte precum provocarea, neindeplinirea conditiilor privind forma de vinovatie, eroarea etc.

- impunerea efectuarii unei „probatio diabolica” in sarcina partii interesate – mai exact, propunerea unor mijloace de proba noi care sa dovedeasca legatura cu solutionarea cauzei a unor date necunoscute inculpatului ce nu cunoaste momentul si imprejurarile aplicarii metodelor speciale de supraveghere, poate fi considerat imposibil in majoritatea cazurilor;

- pronuntarea unei hotarari odata cu solutionarea cauzei in lipsa aprecierii ansamblului probator – in sensul ca atat apararea cat si completul de judecata pot analiza situatia de fapt doar in limitele impuse de organul de urmarire penala printr-o selectie a materialului probator strans si prezentat doar in defavoarea inculpatului;

- lipsirea apararii de acelasi drept recunoscut acuzarii, fiindu-i limitat accesul la toate elementele de proba – fiind astfel ignorata cerinta echitatii prev. de disp. art.6 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului potrivit careia organele de urmarire penala au obligatia de a prezenta apararii toate elementele de proba in favoarea sau impotriva inculpatului.

Luand in considerare aspectele prezentate, va rugam sa constatati ca disp. art.142 alin.6 C.pr.pen. – privitoare la accederea inculpatului trimis in judecata la toate datele reprezentand rezultatul masurilor de supraveghere tehnica autorizate in propria-i cauza, precum si cea referitoare la posibilitatea completului de judecata de a solicita datele sigilate arhivate la sediul parchetului, doar conditionat de existenta unor probe noi din care sa rezulte ca „totusi” o parte dintre aceste date privesc faptele ce formeaza obiectul cercetarii judecatoresti si de a decide calificarea acestora drept probe in dosar, fara ca inculpatul sa poata formula in cunostinta de cauza concluzii cu privire la relevanta acestor probe in raport cu obiectul probatiunii – aduce grave ingerinte dreptului la un proces echitabil prev. de art.21 alin.3 din legea fundamentala, prin incalcarea principiilor contradictorialitatii si a egalitatii armelor (garantii ale unui proces echitabil conform art.6 din C.E.D.O.) precum si dreptului la aparare, garantat de art.24 alin.1 din Constitutia Romaniei”.

sursa foto Gafta: Mediafax